

Mr. sc. Andrej PLENKOVIĆ
predsjednik Hrvatske demokratske zajednice

DOĐOH, VIDJEH, POBIJEDIH

**Ovo je
velika
pobjeda
za HDZ, za
Hrvatsku,
za Europu
i za mene
osobno**

**Bivši predsjednici
HDZ-a nisu mi čestita-
li na pobjedi, a mnogi
europski čelnici jesu**

Razgovarali: IVICA MARIJAČIĆ I MARKO CURAĆ

Predsjednik HDZ-a Andrej Plenković u poslijeizbornome razdoblju uistinu je, uza sve ostale poslove, angažiran oko sastavljanja buduće saborske većine koja će omogućiti izglasavanje nove Vlade, a u kojoj će on biti predsjednik. Kao što je i najavljivao tijekom predizborne kampanje, njegova stranka ostvarila je relativnu pobjedu, a sada nakon što uskoro s koalicijskim partnerima sastavi Vladu, nada se da će u sljedećem četverogodišnjem razdoblju njegova Vlada ostvariti vrlo konkretna gospodarska postignuća i hrvatskim građanima omogućiti život na razini prosjeka EU. Pitanja za intervju gospodinu Plenkoviću uputili smo elektroničkim putem prije desetak dana, a u ponedjeljak navečer dobili smo odgovore, na čemu mu zahvaljujemo.

• U čemu je važnost ovakva ishoda posljednjih izbora za Hrvatski sabor, za stranku koju vodite, dakle HDZ, a u čemu za Hrvatsku?

Za HDZ ovi su izbori bili prekretnički – u samo dva mjeseca smo od nezahvalne situacije i 20-postotnoga rejtinga postali pobjednička stranka koja je svome djelovanju vratila vjerodostojnost, a hrvatskoj politici sadržaj. Mijenjanjem HDZ-a stvorili smo pretpostavke da mijenjamo Hrvatsku. Birači su nam dali većinsko povjerenje kako bismo s partnerima formirali stabilnu Vladu i proveli naš program s konkretnim mjerama za stvaranje boljšeg poslovnog ozračja i zapošljavanja, oporavak poljoprivrede i regionalni razvoj, pronatalitetnu politiku i zaustavljanje iseljavanja mladih, moderniji obrazovni sustav i niz drugih sektorskih reformi. Želimo u sljedeće četiri godine ostvariti gospodarski rast od 5 posto i povećati stopu zaposlenosti na 68 posto, kako bi hrvatski ljudi živjeli u prosjeku standardom drugih europskih državljana.

• Što je, u Vašoj analizi, bilo presudno za pobjedu HDZ-a, odnosno poraz SDP-a?

Pobijedili smo jer su hrvatski birači prepoznali politiku profiliranoga HDZ-a, čvrsto pozicioniranoga na desnome centru, okrenutoga budućnosti i predvodnika u pronalasku rješenja za gospodarska i socijalna pitanja. U ovoj kampanji HDZ je pridonio kompletnoj promjeni političke kulture i podizanju razine dijaloga na višu razinu. Politički oponenti iz

tzv. Narodne koalicije podcijenili su dubinu promjena u HDZ-u i zadržali su svoju retoriku iz prošle kampanje, koja dijeli hrvatski narod. Birače nisu uspjeli uvjeriti da su u stanju ponuditi nešto više od nastavka Kukuriku politike koja se pokazala neuspješnom u četiri godine i sada će u opoziciji imati priliku za svoju transformaciju.

Ostat ćemo dominantni na centru, desnome centru i desnici

• Stalno naglašavate kako je sada doba novoga HDZ-a. Što to znači novi HDZ u odnosu na sve dosadašnje – onaj iz vremena Tuđmana, pa Sanaderov, Jadranke Kosor, Karamarkov?

HDZ je predvodio Hrvatsku u obrambenome i pravednome Domovinskom ratu i stjecanju samostalnosti, za što najveće zaslu-

Postoje stanovite razlike u profilu tih dviju političkih opcija, ali činjenica je da su one na ovim izborima osvojile respektabilnu potporu jednoga dijela birača, koji time šalju određene poruke. Započeli smo postizborne dogovore s Mostom jer držim da su oni naš prirodni partner s kojim nas mnogo toga povezuje. Na razini cijele EU osnažen je trend jačanja antisistemskih stranaka te je ključna odgovornost na strankama matice da vrate povjerenje građana u politiku i institucije. Zato je pobjeda HDZ-a važna za jačanje političkoga mainstreama i slabljene populizma, i to ne samo u Hrvatskoj, nego i u EU. To prepoznaju i brojne kolege u Europskoj pučkoj stranci, posebice ugledni europski političari i moji prijatelji Joseph Daul, Antonio Tajani, Manfred Weber, Elmar Brok i Doris Pack koji su došli u Hrvatsku izraziti potpo-

Jamčim građanima da ćemo mijenjati Hrvatsku na bolje. Izravno ćemo povećati prihode građanima i rasteretiti poduzetnike. Želimo ostvariti gospodarski rast od 5 posto i povećati stopu zaposlenosti na 68 posto, kako bi hrvatski ljudi živjeli u prosjeku kao i europski državljani

ge pripadaju prvom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu i žrtvi hrvatskih branitelja koju nikad nećemo zaboraviti. Dali smo najveći prinos ostvarenju međunarodnoga priznanja RH i procesu pristupanja EU i NATO-u. Na tim temeljima želim jasno afirmirati HDZ kao državotvornu i stožernu hrvatsku stranku koja okuplja, projicira stabilnost i pozicionirana je na desnom centru – gdje ju je vidio i predsjednik Tuđman. Buduća HDZ-ova Vlada koju ću predvoditi, učinit će Hrvatsku uspješnom državom i ostvariti viziju gospodarskoga rasta, zapošljavanja i socijalne uključenosti.

• Biste li prihvatili poziv Zorana Milanovića za večeru?

Mislim da Milanović nakon izbornoga poraza i odluke o odlasku s čela SDP-a sada ima druge prioritete. A i ja imam mnogo važnijih zadaća.

• Kako ocjenjujete pojavu Mosta, a onda i Živoga zida te njihovu stanovitu popularnost među biračima?

ru HDZ-u uoči izbora. Naša je zadaća vjerodostojnim vođenjem Hrvatske i provedbom svojih programskih ciljeva ostati dominantna opcija na političkome centru, desnome centru i desnici.

• Imate bogato iskustvo europarlamentarca. U više navrata EU parlament je u deklaracijama osudio totalitarizme i pozvao zemlje članice da osude komunistički totalitarizam. Provodi li se ta Deklaracija u Hrvatskoj i, ako ne, zašto ne (s obzirom na obilježja komunizma na svakome koraku)? Što kanite učiniti na tome planu?

Rezolucija Europskog parlamenta o europskoj savjesti i totalitarizmu iz 2009. uspostavila je okvir europskoga suočavanja s prošlošću i izrazila jasnu osudu svih nedemokratskih režima, neovisno o njihovoj predznaku. Kao potpredsjednik neformalne skupine Pomirba europske povijesti u Europskom parlamentu bio sam uključen u niz aktivnosti usmjerenih k razvijanju kulture sjećanja na tragična stradanja žrtava totalitarnih sustava

20. stoljeća, posebno u državama poput Hrvatske. Nastojao sam uključiti udruge iz Hrvatske koje djeluju na tom području u mrežu organizacija europskoga civilnog društva s ciljem suočavanja s prošlošću. Smatram da hrvatsko društvo treba imati jasniji i odlučniji stav koji će omogućiti razotkrivanje istine. Pomirenje može biti utemeljeno jedino na

HDZ-a? Koju je to on laž rekao? Je li on ikad išta rekao s čime se savjestan čovjek ne bi mogao složiti? Je li ikad išta rekao s čime se Vi ne slažete i ako jest, što to?

Gospodin Hasanbegović član je Predsjedništva HDZ-a i ministar koji angažirano radi svoj posao. U protekla tri mjeseca ostvarili smo korektnu suradnju. Na ovim izborima

HDZ je predvodio Hrvatsku u obrambenome i pravednome Domovinskom ratu i stjecanju samostalnosti, za što najveće zasluge pripadaju prvom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu i žrtvi hrvatskih branitelja koju nikad nećemo zaboraviti

utvrđenoj istini i poštovanju prema svim žrtvama, kako bi buduće generacije živjele bez nepotrebnih društvenih podjela.

Jačat ćemo parlamentarizam

• Neovisno o činjenici da još nisu podijeljene fotelje u budućoj izvršnoj vlasti, hoće li u njoj biti mjesta za ljude iz vaše stranke ili s vaših lista koji su dobili velik broj preferencijalnih glasova, što znači da su iznimno omiljeni među građanima. Obvezuje li Vas ta potpora? Mislimo na Hasanbegovića, gospodu Esih i ostale?

Uz mene još je 19 naših kandidata osvojilo preko 10 posto preferencijalnih glasova te im svima čestitam jer su na taj način pridonijeli ukupnoj pobjedi HDZ-a. Na ovim izborima, za razliku od prošlih, na moj prijedlog svi naši kandidati vodili su personalne kampanje, što se pokazalo korisnim za naše liste po izbornim jedinicama. Podsjećam da sam se kao predsjednik HDZ-a kandidirao u I. izbornoj jedinici u kojoj živim, za razliku od troje mojih prethodnika, te da smo osvojili 5 mandata, odnosno 31,63 posto – što je najbolji rezultat HDZ-a u ovoj izbornoj jedinici uopće – a ja sam dobio 53,38 posto preferencijalnih glasova. Kolege koje spominjete ostvarili su također odličan rezultat. O konkretnim dužnostima u vodstvu HDZ-a još nismo razgovarali. HDZ kao najjača i stožerna stranka ima niz dokazanih stručnjaka i kandidata za sastavljanje više kvalitetnih vlada.

• U čemu je problem s gospodinom Hasanbegovićem kojega oporba i određeni krugovi stalno bacaju pod nos čelništvu

bio je treći na našoj listi u II. izbornoj jedinici, za razliku od prošlih kada je bio deveti u VI. izbornoj jedinici.

• Jedan od najpoznatijih članova vaše stranke Vladimir Šeks izjavio je ovih dana sljedeće: 'Nije moć u Hrvatskome saboru ni u parlamentu! To je jedna velika iluzija. Politička moć se u cijeloj Europi skriva u neformalnim grupama političkih gremija koji donose stvarne političke odluke koje se samo tehnički provode preko izvršne vlasti i Vlade u svakoj državi'. Dodao je da već dulje u cijeloj Europi vlada sumrak demokracije! Molim Vas komentar te izjave.

Most je naš prirodni partner s kojim nas mnogo toga povezuje

Hrvatski sabor kao predstavničko tijelo svih hrvatskih građana središte je demokratskoga legitimiteta hrvatske države i uvijek je donosio ključne odluke za sudbinu Hrvatske. Izvršna vlast politički odgovara parlamentu – Vlada može upravljati državom jedino dok uživa povjerenje većine zastupnika. Međutim, kao što gospodin Šeks te politološka teorija zapažaju, moderni parlamentarni sustavi diljem Europe suočavaju se s izazovima da izvršna vlast ima rastuću ulogu u odnosu na zakonodavnu. U Hrvatskoj je dobra ilustracija toga činjenica da zakonodavni prijedlozi u ogromnoj većini dolaze iz Vlade, a

ne od drugih ovlaštenih predlagatelja unutar Sabora. Smatram da bi snažniji parlamentarni rad unutar odbora mogao doprinijeti jačanju parlamentarizma i vraćanju povjerenja hrvatskih birača u Sabor.

Zaposlit ćemo 50 tisuća u poljoprivredi

• Što možete jamčiti građanima kad preuzmete izvršnu vlast?

Mogu im zajamčiti da ćemo mijenjati Hrvatsku na bolje – za što su građani HDZ-u i meni povjerovali mandat. Nakon što formiramo jasnu saborsku većinu i stabilnu Vladu, prioritet nam je provedba cjelovitoga radnog programa Vlade koji ćemo usuglasiti s Mostom i ostalim partnerima. Svi zakonski prijedlozi i studije učinaka razrađeni su kako bismo pokrenuli cjelovitu poreznu reformu. Izravno ćemo time povećati prihode građanima i rasteretiti poduzetnike kojima želimo dati poticaj više privređujući i zapošljavaju i tako generiraju gospodarski rast. Cilj nam je da u naredne 4 godine hrvatski ljudi osjete da je naša zemlja politički stabilnija, pravno sigurnija, gospodarski razvijenija i društveno pravednija. Želim snažnije pozicionirati Hrvatsku u europskim institucijama i na globalnoj sceni kao odgovornu zemlju koja se zna koristiti prednostima članstva u EU i NATO-u.

• Nadate li se dogovoru s Mostom i stabilnoj vlasti s obzirom na iskustva iz prethodne vlade?

Očekujem da ćemo s Mostom postići dogovor kako bismo osigurali stabilnu Vladu na četiri godine te omogućili kvalitetniji životni standard hrvatskih ljudi. Razgovaramo o sadržajnoj usklađenosti naših programa koji će postati platforma rada zajedničke Vlade. Dogovor će uključivati rješenja za sedam područja koje je Most predložio, program rada kao i sastav Vlade. Poštujemo njihovih 13 mandata kojim su potvrdili svoje mjesto na političkoj sceni te vjerujem da mogu doprinijeti u pronalaženju odgovora na suvremene izazove hrvatskog društva.

• Koliko ste ministarstva spremni prepustiti Mostu? Hoće li o tomu biti presudne njihove želje, dogovor ili jednostavno matematika?

Još nismo u toj fazi razgovora. Dogovor u svakom slučaju mora ići za time da ponudi najbolje osobe za pojedine resore, naravno u skladu s postignutim izbornim rezultatom.

• Budući da u oblasti poljoprivrede planirate ostvariti najveći broj zaposlenih, hoćete li tražiti da taj resor vodi HDZ?

Razvoj poljoprivrede i oživljavanje hrvatskoga sela ključni su za pokretanje domaćega gospodarstva i zapošljavanja. Dogovoriti ćemo s našim partnerima kome će pripasti taj važan resor. Svakako će u program Vlade ući naše programske mjere, od kojih veći dio nazivamo "Projekt Slavonija". Cilj je u četiri godine 50 tisuća ljudi ponovno zaposliti u poljoprivredi. Staviti ćemo u funkciju sva neiskorištena poljoprivredna zemljišta i usvojiti novi Zakon o poljoprivrednome zemljištu te o obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima. Darivat ćemo mlade poljoprivrednike dodjelom, davanjem u koncesiju ili prodajom zemljišta. Osnovat ćemo agrarnu banku koja će omogućiti povoljnije kredite za proizvodnju, a osigurati ćemo i kvalitetniju dodjelu sredstava za izravna plaćanja i ruralni razvoj iz proračuna EU.

• **Most traži teritorijalni preustroj Hrvatske, ali o reformi državne uprave mnogo ne govori. Je li previše 20 ministarstava te višestruko veći broj agencija i k tome sve je koncentrirano u Zagrebu?**

Ocjena HDZ-a je da postojeći teritorijalni ustroj Hrvatske sa županijama kao središnjom razinom ne treba mijenjati. U procesu financijske i funkcionalne decentralizacije županijama želimo dati veće ovlasti, a time i više odgovornosti da budu nositelji regionalnoga rasta i razvoja. Jedan od ključnih poteza buduće Vlade bit će reforma javne uprave koju treba modernizirati i racionalizirati, kako bi postala pravi partner građanima

Hrvatsko društvo treba imati jasniji i odlučniji stav prema totalitarnome nasljeđu koji će omogućiti razotkrivanje istine. Pomirenje može biti utemeljeno jedino na utvrđenoj istini

i poduzetnicima. Želim da u sljedeće četiri godine bitno podignemo stupanj razvidnosti javne nabave u svrhu borbe protiv korupcije. O ustroju Vlade razgovarat ćemo s našim političkim partnerima i vjerujem kako će biti

određenih promjena. To se prije svega odnosi na veći broj potpredsjednika vlade radi bolje koordinacije i učinkovitosti izvršne vlasti, a razmotrit ćemo i mogućnost spajanja nekih resora radi ušteda.

pritisak na Europu, uz potrebu solidarnosti prema izbjeglicama i migrantima, zahtijeva brigu o sigurnosnome kontekstu. Europska sigurnosna i obrambena politika mora biti usklađena. Jedino zajedno možemo učin-

Gospodin Hasanbegović član je Predsjedništva HDZ-a i ministar koji angažirano radi svoj posao. U prošla tri mjeseca ostvarili smo korektnu suradnju. Na ovim izborima bio je treći na našoj listi u II. izbornoj jedinici, za razliku od prošlih kada je bio deveti u VI. izbornoj jedinici

Vratiti povjerenje građana u politiku

• **Jeste li spremni za suradnju i s HNS-om, HDSSB-om, IDS-om? Je li IDS-ov zazor od HDZ-a, koji će oformiti Vladu, zapravo znak da im je mnogo više stalo do ideoloških sukobljavanja, negoli rješavanja problema te županije?**

S ovakvim HDZ-om mnogo je širi krug stranaka otvoren za suradnju s nama. U razgovore o formiranju Vlade ušli smo sustavnim pristupom – prvo s Mostom, a nakon toga s izabranim predstavnicima nacionalnih manjina. HDZ je spreman razgovarati s onim parlamentarnim strankama s kojima dijeli programsku i svjetonazorsku osnovu. Od ostalih stranaka koje će biti u opoziciji očekujemo konstruktivan prinos i prijedloge, a konsenzus je uvijek poželjan oko ključnih nacionalnih projekata.

• **Vas troje eurozastupnika izabrani ste u Hrvatski sabor. Hoćete li napustiti dužnosti u Europskome parlamentu?**

To je pitanje uređeno zakonom.

• **Predsjednik Europske komisije predložio je uvođenje obrambenoga fonda, na neki način stvaranje zajedničkih obrambenih snaga. Podržava li Hrvatska takav koncept? Je li preduvjet za tako nešto vraćanje služenja vojnoga roka u nas te jačanje civilne zaštite?**

Europska unija danas je suočena s rastućim globalnim sigurnosnim izazovima. Terorizam ugrožava sigurnost Europe kao i vrijednosti naših društava. Migracijski

kovito odgovoriti na sigurnosne prijetnje današnjice. Referentni okvir vanjskopolitičkoga djelovanja nove hrvatske Vlade uzet će u obzir Globalnu strategiju za vanjsku i sigurnosnu politiku EU iz 2016. Prepoznajemo da nacionalna sigurnost danas sadrži više važnih elemenata uz obrambeno-sigurnosni aspekt jer je povezana s nizom sektora poput energetike, prometa i trgovine. Oružane snage RH trebaju se nastaviti modernizirati u okviru NATO-a, a eventualno stvaranje zajedničkih europskih oružanih snaga u ovome se trenutku ne čini izvjesnim.

• **Na izbore nije izašlo gotovo 48 posto birača. Je li to znak nepovjerenja u dosadašnji način vođenja hrvatske politike ili je riječ o nečemu drugom?**

Ne treba mistificirati tu nižu izlaznost jer je ona na razini europskih demokracija. No nesumnjivo je da je kod građana došlo do stanovita zasićenja ovim izvanrednim izborima samo 10 mjeseci nakon posljednjih te nepovjerenja. Moramo u znatno većoj mjeri poticati naše ljude da sudjeluju u izborima, osobito mlade. HDZ-ovi kandidati zato su vodili afirmativnu i programsku kampanju i u svim idućim izborima bit ćemo fokusirani na sadržaj i važne teme za društvo. Odgovornost Vlade koju ću predvoditi je da rezultatima i konzekventnim zauzimanjem za opće interese vrati vjerodostojnost i povjerenje hrvatskih ljudi u politiku.

• **Jesu li Vam bivši predsjednici HDZ-a čestitali na izbornoj pobjedi?**

Nisu.

